

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 72/2020 van 24 augustus 2020

Betreft: Advies over een ontwerpbesluit van de Waalse regering tot vaststelling van het statuut van conjuncturele, beschermde afnemer van elektriciteit en gas in het kader van de COVID-19-crisis (CO-A-2020-084)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Klimaat, Energie en Mobiliteit, de heer Philippe Henry, ontvangen op 24 juni 2020;

Gelet op het verzoek om dringende behandeling van het dossier;

Gelet op het verslag van mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit ;

Brengt op 24 augustus 2020 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

1. De Minister van Klimaat, Energie en Mobiliteit, de heer Philippe Henry, vraagt het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "Autoriteit") over artikel 3 van een ontwerpbesluit van de Waalse Regering tot vaststelling van het statuut van conjuncturele, beschermde afnemer van elektriciteit en gas in het kader van de COVID-19-crisis (hierna "het ontwerp").
2. Als gevolg van de COVID-19-crisis zullen veel huishoudens moeite hebben om hun energierekening te betalen (hetzij door inkomensverlies, hetzij door een toename van het verbruik als gevolg van de lockdown). Daarom wordt voorgesteld om een statuut van conjuncturele, beschermde afnemer in te voeren.
3. De rechtsgrondslag voor het ontwerp is artikel 33, §2, van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de regionale elektriciteitsmarkt en artikel 31 bis, § 2, van het decreet van 19 december 2002 betreffende de organisatie van de regionale gasmarkt. Deze twee bepalingen voorzien erin dat de regering, na advies van de Waalse Energiecommissie (de " CWaPE "), bevoegd is om de procedure en de modaliteiten voor de toekenning en het verlies van de status van beschermde afnemers te bepalen, alsook om de lijst van beschermde afnemers uit te breiden tot andere categorieën van afnemers¹.
4. Op basis hiervan kan het ontwerp het statuut van beschermde afnemer dus uitbreiden tot andere categorieën van personen dan die welke in de voormelde besluiten worden genoemd, waarbij de procedure en de modaliteiten voor de toekenning en het verlies van het statuut nader worden omschreven.
5. Artikel 2 van het ontwerp geeft de categorieën van personen aan die in aanmerking komen voor het statuut van conjuncturele, beschermde afnemer. Het gaat om de volgende personen (vrije vertaling):
 1. residentiële afnemers, of elke persoon die onder hetzelfde dak woont, die genieten van een OCMW-verklaring dat erkent dat het moeilijk is om aan hun energiefactuur te voldoen;
 2. residentiële afnemers, met uitzondering van de afnemers bedoeld in artikel 33, § 1, van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de regionale elektriciteitsmarkt, in gebreke van betaling in de volgende gevallen :
 - a) een afnemer, of een persoon die onder hetzelfde dak woont, waarvan het beroepsinkomen wordt beïnvloed door de COVID 19-crisis,

¹ De Autoriteit verwijst naar advies 67.764/4 van de Raad van State van 15 juli 2020 over het feit dat het ontwerp niet kan voorzien in het creëren van een statuut van conjunctureel beschermde afnemer, maar alleen in de uitbreiding van het statuut van beschermde afnemer in de daarin genoemde categorieën.

b) een afnemer, of een persoon die onder hetzelfde dak woont, die als volledig vergoede werkloze een uitkering heeft,

c) een afnemer, of een persoon die onder hetzelfde dak woont, die geniet van een verhoogde tegemoetkoming van zijn ziekenfonds overeenkomstig artikel 37 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen.

Met (vrije vertaling) "afnemers van wie het beroepsinkomen door de COVID 19-crisis wordt beïnvloed", verduidelijkt artikel 2, lid 2, b dat dit als volgt wordt begrepen:

1. een persoon die een tijdelijke werkloosheidsuitkering heeft ontvangen wegens overmacht als gevolg van COVID-19 of om economische redenen² wanneer deze uitkering ten minste 14 dagen tijdelijke werkloosheid dekt;
2. 2° een zelfstandige, een helper of een meewerkende echtgeno(o)t(e)³ die in 2020 een financiële uitkering heeft ontvangen na een gedwongen onderbreking, geheel of gedeeltelijk, van zijn of haar zelfstandige activiteit als gevolg van COVID-19⁴.

6. Artikel 3 van het ontwerp bepaalt dat aan de residentiële afnemers bedoeld in artikel 2 van het ontwerp, het statuut van "conjuncturele beschermde afnemer" wordt toegekend op verzoek (ingediend door de afnemer of via het OCMW of een sociale vereniging), na ontvangst van de brief van de energieleverancier waarin de situatie van wanbetaling wordt gemeld. Artikel 4 van het ontwerp voorziet in een afwijking (vrije vertaling): De afnemer bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° kan een verzoek indienen bij de beheerder van het energiedistributienet (hierna "BDN") alvorens een ingebrekestelling van zijn leverancier te ontvangen, zodat zijn verzoek niet de ingebrekestelling bevat.
7. De toekenning van het statuut houdt de opschorting in van het contract met de energieleverancier en de overdracht aan de BDN van de betrokken huishoudens. De energiebevoorrading wordt dan door de BDN voorzien tegen het sociaal tarief voor een periode van maximaal één jaar. De verlaging van de energiekosten zal de huishoudens in staat stellen marges te genereren om hun schuld aan hun leverancier terug te betalen, waarvoor een redelijk betalingsplan wordt opgemaakt, als bedoeld in artikel 5 van het ontwerp.

² En dit overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering en het Koninklijk Besluit van 30 maart 2020 tot aanpassing van de procedures in het kader van tijdelijke werkloosheid omwille van het Covid-19-virus en tot wijziging van artikel 10 van het koninklijk besluit van 6 mei 2019 tot wijziging van de artikelen 27, 51, 52bis, 58, 58/3 en 63 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering en tot invoeging van de artikelen 36sexies, 63bis en 124bis in hetzelfde besluit.

³ wijziging van de wet van 22 december 2016 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen en tot invoering van tijdelijke maatregelen in het kader van COVID-19 ten gunste van zelfstandigen

⁴ Krachtens de wet van 23 maart 2020 tot wijziging van de wet van 22 december 2016 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen en tot invoering van tijdelijke maatregelen in het kader van COVID-19 ten gunste van zelfstandigen, zoals gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 13 van 27 april 2020 en bij koninklijk besluit van 6 mei 2020.

8. Artikel 3 van het ontwerp stelt de documenten vast die bij de aanvraag voor het statuut van conjunctureel beschermde afnemer moeten worden gevoegd.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

a. Doeleinde van de verwerking

9. Artikel 5.1.b) van de AVG bepaalt dat de verwerking van persoonsgegevens enkel mag worden verricht voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
10. De Autoriteit maakt uit het ontwerp op dat de BDN in het kader van de behandeling van de aanvraag voor het statuut van conjunctureel beschermde afnemer op korte termijn de persoonsgegevens van de aanvrager en, in voorkomend geval, van elke persoon die onder hetzelfde dak woont wanneer de aanvrager niet de houder van het energieleveringscontract is, moet verwerken om te beoordelen of hij voldoet aan de voorwaarden voor de toekenning van het statuut als bedoeld in artikel 2 van het ontwerp, en dus in aanmerking komt voor dit statuut.
11. De gegevens worden ook door de distributienetbeheerder verwerkt om de leverancier en de afnemer op de hoogte te stellen van het feit dat het statuut is toegekend. Het ontwerp voorziet niet in de mogelijkheid dat de BDN het statuut zou weigeren. Het ontwerp bepaalt ook dat de BDN de afnemer in kennis stelt van de voorwaarden die voortvloeien uit de toekenning van het statuut (artikel 3, lid 5), alsook van de datum waarop het statuut afloopt (artikel 6, lid 4). Bovendien bepaalt artikel 6, lid 5 van het ontwerp dat indien een begunstigde van het statuut een contract met een leverancier ondertekent en zijn statuut vroegtijdig beëindigt, de BDN de afnemer informeert over het verlies van zijn beschermde afnemerstatus en daarvan een bevestiging van de afnemer vraagt vóór de overdracht aan de leverancier. De Autoriteit is van mening dat, om de leesbaarheid van het ontwerp te verbeteren, moet worden bepaald dat de BDN eerst aan de afnemer moet vragen of hij van plan is zijn statuut te beëindigen en dat, indien de afnemer dit bevestigt, de beëindiging van het statuut aan hem moet worden meegedeeld.
12. Artikel 5 bepaalt dat een redelijk betalingsplan wordt overeengekomen tussen de leverancier en de afnemer, zo nodig met ondersteuning van een sociale dienst.
13. Deze doeleinden kunnen worden beschouwd als welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd in de zin van artikel 5.1.b) van de AVG.

b. Proportionaliteit

14. Artikel 5.1.c) van de AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden (principe van "minimale gegevensverwerking").

15. De gegevens waarop de verwerking betrekking heeft, zijn opgenomen in artikel 3, dat bepaalt dat de bijlagen bij een aanvraag voor de toekenning van het statuut moeten worden gevoegd. Naast de brief met de wanbetaling die aan de afnemer wordt betekend door de leverancier moet de aanvrager de volgende bijlagen bijvoegen:
 - of een attest van de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen of van elk ander orgaan dat belast is met de uitbetaling van werkloosheidsuitkeringen die betrekking hebben op tijdelijke werkloosheid als gevolg van overmacht ten gevolge van de coronaviruscrisis,
 - of een attest van een sociaal verzekeringsfonds met betrekking tot de financiële voordelen die worden toegekend in het kader van het "overbruggingsrecht" in verband met de coronaviruscrisis,
 - of een attest van het Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen of van enig ander orgaan dat belast is met de betaling van werkloosheidsuitkeringen met betrekking tot de volledige werkloosheidsuitkering,
 - of een attest van het ziekenfonds als rechthebbende op de verhoogde tegemoetkoming,
 - ofwel een attest van het OCMW waarin wordt erkend dat het moeilijk is om de elektriciteitsrekeningen te betalen

16. Indien de aanvrager van het statuut van conjunctureel beschermde afnemer niet de houder is van de energieleveringsovereenkomst, moet een attest van gezinssamenstelling worden overgelegd dat is afgegeven door de gemeentebestuur van de woonplaats van de residentiële afnemer op wiens naam het formulier is opgesteld.

17. Artikel 3, lid 5, van het ontwerp bepaalt dat de BDN de leverancier en de afnemer in kennis stelt van de toekenning van het statuut van beschermde afnemer. In het ontwerp moet worden gespecificeerd welke gegevens in het kader van deze informatie aan de leverancier moeten worden verstrekt.

18. Artikel 6, lid 4, van het ontwerp bepaalt ook dat de BDN de betrokken beschermde afnemer in een brief herinnert aan de vervaldatum van het statuut op het "voorafgaandelijk meegedeeld e-mailadres" of, dat op zijn in artikel 4 bedoeld verzoek verschijnt. In de overige gevallen wordt hij hiervan bij per post aangetekende brief in kennis gesteld". De Autoriteit is van mening dat duidelijk moet worden gemaakt wanneer of op welke wijze het e-mailadres van tevoren zal zijn meegedeeld.

19. De Autoriteit is van mening dat deze gegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

c. Verwerkingsverantwoordelijke

20. Artikel 3 van het ontwerp bepaalt dat een afnemer die het statuut van conjunctureel beschermde afnemer wenst te verkrijgen, bij ontvangst van een niet-betalingsbrief van zijn leverancier, een schriftelijke aanvraag moet indienen, eventueel via het OCMW of een sociale vereniging, bij de BDN waarop hij is aangesloten. De BDN informeert de leverancier en de afnemer over de toekenning van het statuut van conjunctureel beschermde afnemer.
21. Uit dit artikel blijkt dat de verwerkingsverantwoordelijke(n) in het kader van de aanvraag tot toekenning van het statuut de BDN te zijn, zonder dat deze expliciet als zodanig wordt geïdentificeerd. De hulp die het OCMW en de sociale verenigingen kunnen bieden bij het indienen van de toekenningsaanvragen lijkt hen niet *a priori* tot verwerkingsverantwoordelijken te maken, in de zin van de AVG.⁵
22. Artikel 5 van het ontwerp bepaalt dat een redelijk betalingsplan wordt overeengekomen tussen de leverancier en de afnemer, indien nodig met de steun van een sociale dienst. De Autoriteit is van mening dat het passend is om te verduidelijken wat wordt bedoeld met " sociale dienst ". In het kader van het betalingsplan lijkt het erop dat de verwerkingsverantwoordelijke de leverancier is.
23. De Autoriteit is van mening dat de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke(n) explicieter moet worden omschreven om de betrokkenen in staat te stellen de in de artikelen 12 tot en met 22 van het AVG genoemde rechten uit te oefenen.

d. Bewaartermijn

24. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, niet langer worden bewaard dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
25. De Autoriteit stelt vast dat het ontwerp geen enkele bepaling bevat over de duur en de nadere regels van de bewaartermijn van de verwerkte gegevens. De Autoriteit meent dat dergelijke informatie moet

⁵ Artikel 4,7 van de AVG definieert de verwerkingsverantwoordelijke als "de natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt".

worden voorzien in het besluit of door verwijzing naar andere wetteksten waarin deze bewaartermijn in voorkomend geval zou zijn bepaald.

**OM DIE REDENEN,
de Autoriteit,**

is van oordeel dat de volgende aanpassingen van het ontwerp zich opdringen:

- **aangeven welke gegevens door de BDN aan de leverancier worden doorgegeven in geval van toekenning van het statuut;**
- **de verwerkingsverantwoordelijke(n) van de verwerkte persoonsgegevens explicieter aan te wijzen;**
- **de bewaartermijn vermelden van de verzamelde gegevens.**

(get.) Alexandra Jaspar
Directeur van het Kenniscentrum